

Tilsvar på høringsuttalelse fra Flekkefjord kommune deres referansenummer: 25/01781-3 vedrørende søknad om bygging av Stemmen og Hallandsvatn kraftverk i Flekkefjord kommune.

1. Kommunen ber om at tiltakshaver utreder et alternativ som ikke innebærer oppdemming.

Et slik alternativ vil være uten mulighet til å fange større nedbørsmengder ved hjelp av damanleggene og dermed faller den positive effekten som tiltaket vil ha opp mot flomdemping av vassdraget nedstrøms Hallandsvatne bort. Agder fylkeskommune kommenterte følgende i sin høringsuttalelse:

Fylkeskommunen ser det som positivt at tiltaket vil kunne redusere flomutfordringene på fv. 44 ved Kvanvik.

Tiltaket mister også muligheten til å levere magasinert minstevannføring over normal lavvannsføring i begge de berørte vassdragene. Man vil da ikke oppnå de betydelige fordeler det biologiske mangfoldet i vassdragene ville fått ved et slikt kompensierende tiltak. Begge vassdragene går tørre og er fullstendig uten vannføring ved lengre perioder uten nedbør. Det søkes konsesjon basert på at det sikres en minstevannføring i eksisterende bekker ut fra Stemmetjødna og Hallandsvatn på henholdsvis 3 og 10 l/s. Alminnelig lavvannsføring per i dag er på henholdsvis 2,5 og 8,5 l/s. Tiltaket forplikter seg med andre ord til å legge opp til et kjøreregime som resulterer i at denne forpliktelsen overholdes selv ved perioder uten nedbør. Dette vil ikke være mulig å oppnå ved den etterspurte alternative løsningen. Omsøkt løsning vil muligens også kunne være en positiv bidragsyter opp mot grunnvann i området nedstrøms Hallandsvatnet all den tid det her legges opp til vannføring i vassdraget da det uten denne utbyggingen ikke ville vært det.

Og til slutt vil et alternativ uten oppdemming basert på nedbørsprognoser gi en beregnet reduksjon i produksjon på ca. 34 % (fra 2.46 Gwh+ 0.6 Gwh i Åna Sira kraftverk til 1.64 Gwh + 0.4 Gwh i Åna Sira kraftverk) dersom magasinene fjernes. Dette er en betydelig reduksjon. Man mister også muligheten til å produsere opp mot markedspris. Gjennom et døgn kan prisene variere betydelig med klart høyest pris på den mørke tiden av døgnet. Denne faktoren er avgjørende for lønnsomheten i prosjektet, men også opp mot samfunnsnyttten prosjektet vil ha. Det er magasinert grønn energi markedet etterspør.

Dersom magasinene fjernes for å redusere miljøpåvirkningen som er liten i utgangspunktet, kan hele prosjektet miste sin økonomiske bærekraft, og da blir prosjektet skrinlagt.

2. Konsekvenser av etterspørsel styrt vannføring i vassdragene

svingninger som følge av årstider og naturlige forhold eventuelt i fremtiden bli mer vilkårlig styrt av markedspris. Det savnes derfor en vurdering av konsekvenser av at endringer i vannføring ikke vil følge naturlige variasjoner.

Vannføringen i vassdragene nedstrøms begge magasinene vil hvis prosjektet blir realisert bestå av minstevannføringen hvor størrelsen på denne blir bestemt i konsesjonsbetingelsene, samt nedbøren som faller i restfeltet som drenerer til vassdragene. Slik vil det alltid være uavhengig av hva markedsprisen på strømmen er. Her har markedspris ingen betydning.

Nivået i magasinene er å anse som en reguleringsprosess det vil variere basert på en rekke faktorer. Er det prognoser for mye nedbør må det gjøres plass for å ta imot denne. Er prognosene lite nedbør over tid må det kjøres mer forsiktig for å ha vann til å opprettholde minstevannføringen. Slike faktorer vil i større grad styre vannstanden en markedspris på strøm. Som nevnt tidligere vil man på de fleste dager oppnå best pris på produsert strøm i den mørke delen av døgnet. Det betyr at produksjonen vil bli styrt ut fra dette uten at det vil gi noen andre konsekvenser enn om det var fullt pådrag på dagtid. Vurderingen er da følgende, variasjoner i markedspris vil ikke bidra til noen negative konsekvenser ut over det som tiltaket representerer i utgangspunktet, og som det allerede er en beskrivelse av i konsesjonssøknaden og tilsvarene på høringsuttalelsene i etterkant.

3. Naturmangfold

Sitat fra høringsuttalelsen:

Naturmangfold Under befaring i juni ble det funnet to eksemplarer av storsalamander i sydenden av Stemmetjødn. I fremlagt biologisk rapport er ikke salamander blitt registrert. Storsalamander er i samsvar med norsk rødliste fra 2021 nær truet. Kommunen anbefaler derfor at konsekvenser av endringer som følge av planlagt tiltak vil medføre for leveområdet for salamanderen blir vurdert.

Dette medfører ikke riktighet. Det er i ettertid av denne befaringen konstatert sammen med kommunens saksbehandler Petter Rappe som la fram bilder av observasjonen, at dette ikke var storsalamander. Prosjektets biolog Svein Arild Grimsby bekreftet at funnet var en småsalamander nærmere bestemt en hanne i lekdrakt. Småsalamander er i artsdatabanken vurdert som livskraftig.

Storsalamander har ellers aldri vært registrert i gamle Vest Agder kommune noen gang.

Videre etterspør kommunen følgende:

Det anbefales videre at tiltaket vurderes og kvalitetssikres i forhold til følgende tema:

- Konsekvenser for myr
- Konsekvenser for leveområdet for storsalamander og andre levende organismer
- Konsekvenser for flora og fauna som følge av at vann fra Hallandsvatn blir overført til Stemmetjødn.

Vedlagt finnes en rapport fra biolog Svein Arild Grimsby som omhandler disse temaer mm. Hans vurdering er at myren i sydenden av Stemmetjødna vil beholde sine kvaliteter som myr ved en reduksjon i oppdemmingen fra 2 meter til 1,5 meter. Tiltakshaver har allikevel besluttet å fjerne konflikten rundt denne myren ved å endre oppdemmingen av Stemmetjødna fra 2 meter til 1 meter. Dette antas å være ca. 60 centimeter over høyeste observerte vannstand. Effekten av oppdemming en vil være at myrkanten endres noe, men at myren ellers vil fremstå upåvirket. Det er videre besluttet fra tiltakshaver at LRV i Stemmetjødna settes lik minste påviste lavvandstand (LW). Som vil være ca. 30 centimeter under normal vannstand (183,2) dette vil ikke ha noen innvirkning på myren. Det betyr at HRV=184.2 og LRV=182.9 blir gjeldende etter regulering. Dette minsker terreng inngrepet i denne delen av tiltaksområdet betydelig. Uten at det har noen større konsekvenser for prosjektet annet enn at det mister noe lagringskapasitet. Det igjen medfører at varigheten på minstevannføringen vil gå noe ned all den tid det er mindre vann lagret. For den årlige produksjonen vil det ha liten betydning. Noe mer av det overførte vannet vil måtte brukes til minstevannføring i stedet for kraftproduksjon. Det vil mest sannsynlig ha større betydning for økonomien i prosjektet en produksjonen.

4. Friluftsliv

Vedlagt finnes en fyldig beskrivelse av friluftslivet i tiltaksområdet og områdene rundt.

Kommunen skriver:

Kjerkefjellet er 320 meter høyt og ligger like nordøst for Kvanvik i enden av Langevatnet. Toppen av fjellet sammen med stien opp er registrert som viktig friluftslivsområde. Fjellet er et utsiktspunkt over Kvanvik, men mot nord er det også utsikt mot Hallandsvatnet og Stemmetjødn. Avstanden til Hallandsvatn og Stemmetjødn er henholdsvis 1 og 2 km. Det anbefales at konsekvensen av oppdemming av vannene og inngrepene i landskapet visualiseres. Dette vil også

være nyttig grunnlag når kommunen eventuelt skal ta stilling til tiltaket i behandling etter plan- og bygningsloven.

Dette er ikke riktig. Ikke fra noe punkt på Kjerkefjell kan man se Hallandsvatn og Stemmetjødna, ingenting av tiltaket vil være synlig herfra. Tiltaket har derfor ingen påvirkning på dette området som er registrert som viktig friluftsområde. Vi tar allikevel anbefalingen til kommunen om visualisering til følge og leverer visualisering som forespurt.